

Åtta frågor om organisationsutvecklingen

Organisationsutveckling – varför?

- Marthaförbundet har haft samma struktur sedan 1925, då det redan fanns tio distrikt. Samhällstrenderna visar att våra kommande medlemmar inte kommer att engagera sig i verksamheten på samma sätt som de gör i dag. I framtiden vill man allt mer sällan förbinda sig till olika poster, utan hellre utföra enskilda uppdrag.
- Medelåldern i våra olika föreningar är som högst 82,41 år, som lägst 31,9 år. Vi vill profilera Marthaförbundet som en organisation i tiden och för framtiden. Man kan aldrig bygga sin framtid enbart på sin historia.
- De framtida modeller som har diskuterats är flera: att slå ihop distrikt, att grunda nya regioner, att genomföra ytterligare ett pilotprojekt eller att inte göra någonting alls.
- Medlemmarna ska få mer tid för konkret verksamhet, mindre tid ska gå åt till byråkrati.
- Vi har arbetat med organisationsutvecklingen sedan 2009, tiden är mogen att föra Marthaförbundet in i framtiden. Vi måste våga blicka framåt.

2. Vad innebär det att gå från fyra strukturella nivåer till tre?

- Förbundet och föreningarna kommer närmare varandra. Demokratin i organisationen breddas, eftersom varje förening som hör direkt under förbundet kommer att ha åtminstone en röst på förbundets vår- och höstmöten. Antalet ombud kommer att öka – demokratibasen stärks. Marthornas inflytande ökar.
- Kostnadsersättningen för ombuden har vi ännu inget direkt svar på, men centralstyrelsen kommer att utreda olika alternativ och modeller.
- Färre obligatoriska årsmöten. Det behövs inte verksamhetsplaner, -berättelser och budgetar på flera nivåer. De sammanställningar av verksamhetsberättelser som i dag görs i distrikten, sköts i framtiden direkt mellan föreningen och förbundet.
- Det finns färre styrelseplatser att besätta om en nivå i organisationen faller bort. Många, bland annat unga, vill inte sitta på olika poster som tar tid från den egentliga verksamheten, den som man vill hålla på med. Medlemmarna kan således i större utsträckning engagera sig i det som de vill göra, inte i det som måste göras. De aktiva inom distriktet kan fokusera på att utveckla den egna föreningen och stärka den.

3. Vad betyder ett principbeslut?

- Det är en tydlig vägvisare som talar om i vilken riktning förbundet som organisation önskar utveckla sig. Ombuden har möjlighet att vara med och utveckla Marthaförbundet till en modernare och mer lättillgänglig organisation. Till en organisation som för vidare vårt 120-åriga kulturarv och som värnar om att det även i framtiden finns intresserade som vill engagera sig i marthaverksamheten.

4. Vad händer efter höstmötet?

- Om förslaget går igenom är det ett så kallat principbeslut, en viljeyttring. Eftersom distrikten är självständiga föreningar, väljer de själva hur de går vidare med utvecklingsarbetet i sitt eget distrikt.

- Ett förslag till nya stadgar kan, om centralstyrelsen så besluter, behandlas på vårmötet 25.4.2020. Först efter det uppmanas de distrikt som vill avsluta sin verksamhet, eller ändra sin medlemsstatus till förening, att skriva till åtgärder. Då står det klart i stadgarna hur representationen i framtiden kommer att skötas och hur medlemsavgifter uppbärs. En stadgeändring kräver tre fjärdedels majoritet av de avgivna rösterna.

Distriktet kan välja att:

- upplösa sig självt,
- kvarstå som distrikt,
- bli en marthaförening.
- Under år 2020 funderar förbundet, distrikten och föreningarna tillsammans på hur samarbetet bäst ska byggas upp i respektive region. Vi vill stärka marthagemenskapen samt på basis av regionala behov, tillsammans med regionala aktörer, utveckla olika forum för informationsutbyte och inspiration.
- Efter höstmötet inleds arbetet med att förnya och anpassa förbundets stadgar till en eventuell omorganisering. Centralstyrelsen och distrikten deltar i utformningen av de nya stadgarna. Centralstyrelsen arbetar fram ett utkast som sänds på remiss till distriktsstyrelserna. Därefter ber förbundet om en förhandsgranskning av stadgarna från Patent- och registerstyrelsen. Förslaget till nya stadgar kan, om centralstyrelsen så besluter, behandlas på vårmötet 25.4.2020.

5. Vem ska sköta det som distrikten gör i dag?

- Om distriktet blir en marthaförening, tar föreningen över de befintliga uppgifterna.
- I de distrikt där man främst har arrangerat de obligatoriska vår- och höstmötena kan man framöver, om distriktet avvecklas, i stället koncentrera sin energi på att stärka de egna föreningarna i regionen.
- Distrikt med egendom, som önskar avveckla sin verksamhet, uppmanas att donera eventuella tillgångar till en annan förening i regionen. Marthaförbundet undanber sig eventuella ekonomiska tillgångar.
- Marthaförbundet uppmanar medlemsföreningarna att aktivt samarbeta såväl lokalt, regionalt som nationellt, till exempel genom att återinföra ordförandeträffar, kassörsträffar och liknande träffar som kan stärka gemenskapen i Marthafinland. Ett roterande ansvar för arrangemangen i de olika föreningarna kunde vara en verksamhetsmodell.
- Förbundet erbjuder martharelaterat inspirationsmaterial i form av olika materialpaket som föreningarna kan använda i sin verksamhet.
- Genom att arbeta med fokusgrupper kan vi tillsammans, förbundets personal och lokala marthor, hitta nya vägar framåt i olika regioner.
- De frivilliga som tidigare har varit med i verksamheten i distrikten hoppas vi att även framöver ska vilja engagera sig.
- Förbundets personal hjälper till med att skapa digitala mötesplatser, där föreningarna lättare kan hitta varandra och där de kan dela tips, idéer samt planera tillställningar tillsammans.

6. Hur ser den framtida representationen i centralstyrelsen ut om man inte utgår ifrån principen ett distrikt, en styrelseplats?

- Marthaförbundets centralstyrelse diskuterar frågan om styrelserepresentationen under år 2020. Den nuvarande styrelsesammansättning på 13 personer består under hela utvecklingsprocessen.

- Centralstyrelsen går igenom olika modeller för representation och föreslår den mest lämpliga för förbundet. Viktigt för alla är att bibehålla den regionala representationen, även utan den direkta distriktsrepresentation som vi har i dagsläget.

7. Hur kan vi garantera en regional spridning i framtidens beslutsfattande?

- Det ligger i hela Marthaförbundets intresse att alla delar av Marthafinland finns representerade i beslutsfattandet. Centralstyrelsen kommer, då förslaget till nya stadgar bereds, att ta den regionala spridningen i beaktande.
- Demokrati är en hörnsten inom förbundet. En eventuell ny och plattare organisationsstruktur skulle stärka demokratibasen. Alla föreningar som hör direkt under förbundet har enligt föreningslagen rätt att sända minst ett ombud till Marthaförbundets vår- och höstmöte.

8. Hur påverkas min förening?

- Ifall distriktsnivån upphör att existera, kan föreningarna anhölla om att få bli medlemmar direkt i Marthaförbundet. Då är personmedlemmarna i kretsar och föreningar knutna till föreningen, medan föreningen är medlem i förbundet.
- De föreningar som väljer att höra direkt under förbundet kommer att få rätt till minimum ett ombud på förbundets vår- och höstmöten. Den demokratiska basen i Marthaförbundet stärks och den regionala representationen blir heltäckande.
- Föreningens stadgar kommer att behöva ändras. Ändringen medför en kostnad på cirka 50–100 euro, som Marthaförbundet står för. Förbundets personal skapar modellstadgar för föreningarna och hjälper till med allt det praktiska som en stadgeändring innebär.